

Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia* (1065)

Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dany gatunek:

region biogeograficzny alpejski i kontynentalny

Koordynatorzy obecny i w poprzednim badaniu:

Marcin Sielezniew (w poprzednim badaniu – Krzysztof Pałka)

Eksperti lokalni obecni i w poprzednim badaniu:

Badania monitoringowe w roku 2014 wykonywało 12 ekspertów: Cezary Bystrowski, Łukasz Dawidowicz, Mariusz Gwardian, Marek Hołowiński, Marcin Kadej, Marcin Kutera, Adam Malkiewicz, Dawid Marczak, Krzysztof Pałka, Łukasz Przybyłowicz, Marcin Sielezniew, Dariusz Tarnawski

Badania monitoringowe w latach 2007-2008 wykonywało 4 ekspertów: Mariusz Gwardian, Bogdan Jaroszewicz, Anna Mazurkiewicz, Krzysztof Pałka.

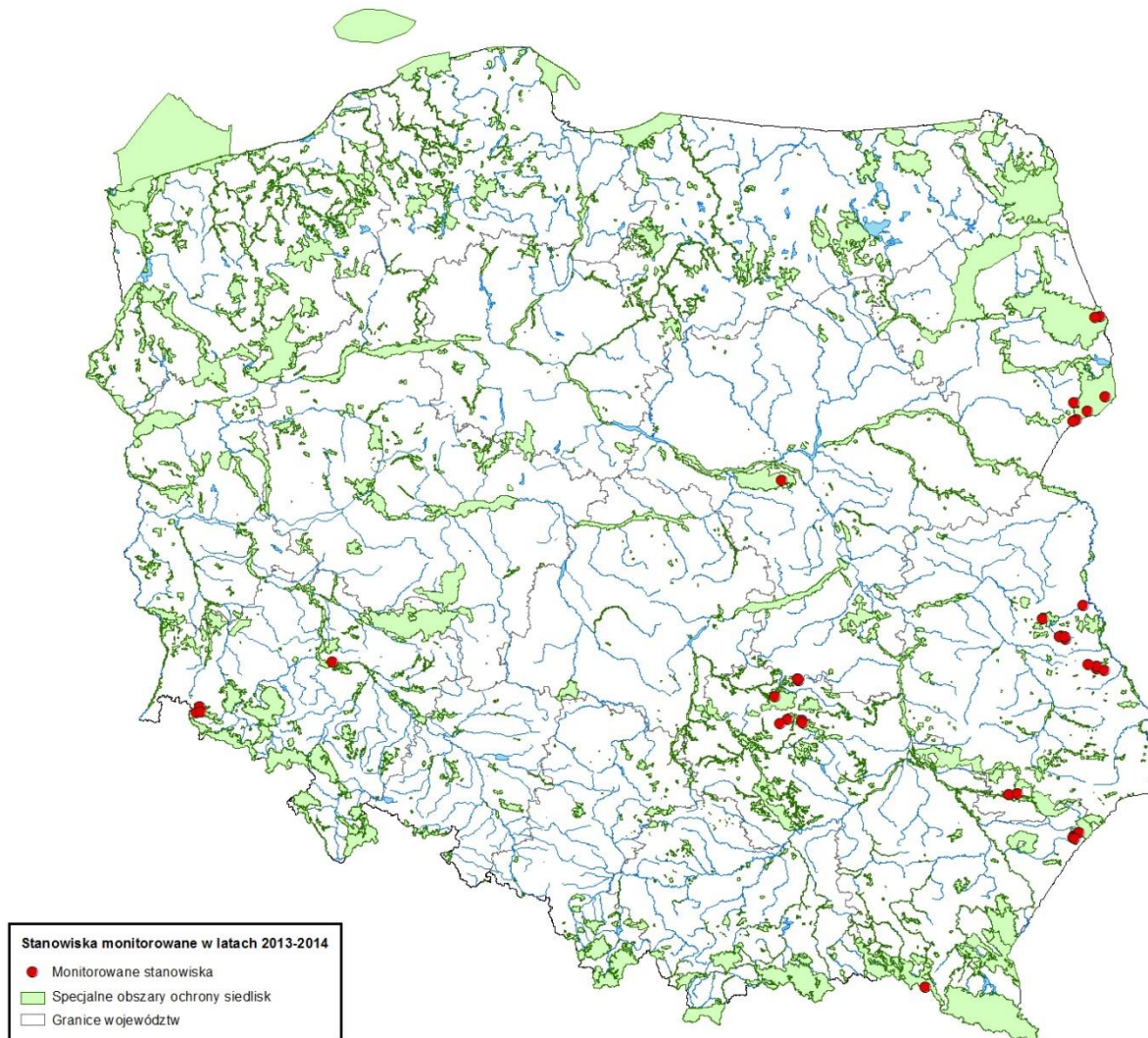
Rok/lata poprzednich badań: 2007-2008

Liczba stanowisk monitoringowych oraz ich lokalizacja na tle obszarów

Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji

Monitoring gatunku w 2014 r. przeprowadzono na 35 stanowiskach w Polsce, z których prawie wszystkie, za wyjątkiem jednego, znajdowały się w regionie biogeograficznym kontynentalnym. W bioregionie alpejskim zlokalizowane było tylko jedyne znane tam stanowisko w Beskidzie Niskim (podkarpackie).

W regionie kontynentalnym stanowiska rozmieszczone były w województwach: dolnośląskim (4 stanowiska), lubelskim (11), mazowieckim (1), podkarpackim (4), podlaskim (7) i świętokrzyskim (7). W porównaniu z latami 2007-2008 sieć monitoringu uzupełniono o 14 stanowisk. Zrezygnowano natomiast z 14 lokalizacji w woj. lubelskim, na których obserwacje w latach 2007-2008 z założenia służyły jedynie opracowaniu metodyki monitoringu, jak również z jednego stanowiska na Dolnym Śląsku (Cz***), na którym gatunek wyginął. Natomiast aktualne wyniki prac wskazują, że należy zrezygnować z monitoringu stanowisk O*** M*** i Skarżysko-Książęce. W przypadku pierwszego z nich brak rośliny pokarmowej na terenie rezerwatu umożliwia rozwój przeplatki aurinii w tym miejscu. Dalsze poszukiwania bez poprawy warunków środowiskowych (koszenie fragmentów łąk) są bezzasadne. W najbliższej okolicy brak jest znanych populacji, które umożliwiłyby spontaniczny powrót gatunku na stanowisko. W przypadku drugiego stanowiska populacja jest bardzo mała (pojedyncze motyle) i izolowana, a baza pokarmowa słaba.

Obecna sieć stanowisk prawie w pełni reprezentuje rozmieszczenie geograficzne przeplatki aurinii w Polsce i wykracza nawet poza zalecenia przewodnika metodycznego, jako że w międzyczasie znaleziono populacje gatunku w rejonach, z których nie było wcześniej żadnych doniesień o jego występowaniu (Beskid Niski, Puszcza Knyszyńska), a w związku z tym monitoring nie był tam planowany (Pałka 2010). Z drugiej strony nie udało się niestety włączyć do sieci żadnego stanowiska z Wielkopolski, co ma związek ze słabym rozpoznaniem tamtejszych populacji, połączonym z brakiem wiedzy odnośnie aktualnego ich statusu. Jak również trudnościami w znalezieniu ekspertów zainteresowanych uczestnictwem w monitoringu. Warto jednak w przyszłości ponowić próby monitoringu jakiegoś stanowiska w tym rejonie, jak również włączyć do sieci dodatkowe stanowiska na Podlasiu w dolinach Nurca i Bugu, o których istnieniu wiadomo. Reasumując, optymalną liczbę stanowisk monitoringowych można szacować na 37-40.

Wyniki badań

Podsumowanie wyników badań wskaźników na stanowiskach

Tab. 1a. Wskaźniki na stanowiskach (1)

Zestawienie ocen wskaźników stanu ochrony gatunku na badanych stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim (wartości w tabeli oznaczają liczbę stanowisk z daną oceną)

Parametr	Wskaźnik	Ocena (liczba stanowisk)			
		FV właściwa	U1 niezadowolająca	U2 zła	XX nieznana
Populacja	Względna liczebność	1	-	-	-
	Izolacja przestrzenna	-	-	-	1
Siedlisko	Powierzchnia siedliska	1	-	-	-
	Dostępność miejsc rozrodu	1	-	-	-
	Zarastanie przez drzewa/krzewy	1	-	-	-
	Baza pokarmowa	1	-	-	-

Populacja

Względna liczebność. W 2014 r. było badane tylko jedno stanowisko w bioregionie alpejskim (Źródlika Jasiołki). Maksymalna liczba obserwowanych osobników na 100 m transektu w czasie jednej obserwacji na tym stanowisku była bardzo wysoka - 50,7 (ocena właściwa FV).

Izolacja przestrzenna. Jak dotąd stanowisko w Beskidzie Niskim jest jedynym znanym w rejonie alpejskim. Najbliższe polskie stanowiska znajdują się w rejonie Kielc (odległość ok. 170 km) oraz przy wschodniej granicy kraju w rejonie Lubaczowa (odległość ok. 150 km). Nie jest jednak wykluczone, że istnieją jednak jeszcze inne, nie wykryte dotychczas stanowiska położone w kierunku wschodnim i północno-wschodnim tym bardziej, że czarcikęs nie należy w Karpatach do roślin rzadkich. Nic nie wiadomo również o izolacji względem słowackich populacji. W związku z tym na dzień dzisiejszy proponuje się przyjąć ocenę XX.

Siedlisko

Powierzchnia siedliska. Całkowitą powierzchnię stanowiska w Beskidzie Niskim wraz z wewnętrznymi zakrzaczeniami, zadrzewieniami i ciekami oszacowano na około 2,5 km² (250 ha), z tego ok. 40 ha porastał czarcikęs. W związku z tym ocena tego wskaźnika jest właściwa FV.

Dostępność miejsc rozrodu. Według eksperta lokalnego przepłatka aurinia rozwijała się wszędzie tam, gdzie rósł czarcikęs, a ponieważ jest to stosunkowo znaczna powierzchnia, wskaźnik ten uzyskał ocenę FV.

Zarastanie przez drzewa/krzewy. Stopień zarośnięcia stanowiska przez drzewa i krzewy oceniony został ogólnie jako korzystny FV, ale sugeruje się wyznaczenie na tym rozległym stanowisku powierzchni próbnych, gdzie regularnie będą szczegółowo notowane pojawiające się krzewy i podrost drzew, a także szacowana ich powierzchnia w stosunku do całkowitej wielkości powierzchni próbnej.

Baza pokarmowa. Czarcikęs na terenie stanowiska porasta rozległe powierzchnie rosnąc zarówno w miejscach zacienionych jak i w pełnym świetle i często występuje w dużym zagęszczeniu. W związku z tym wskaźnik *baza pokarmowa* został oceniony jako właściwy FV.

Tab. 1b. Wskaźniki na stanowiskach (34)

Zestawienie ocen wskaźników stanu ochrony gatunku na badanych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym (wartości w tabeli oznaczają liczbę stanowisk z daną oceną)

Parametr	Wskaźnik	Ocena (liczba stanowisk)			
		FV właściwa	U1 niezadawalająca	U2 zła	XX nieznana
Populacja	Względna liczebność	15	13	6	-
	Izolacja przestrzenna	20	8	6	-
Siedlisko	Powierzchnia siedliska	23	3	11	-
	Dostępność miejsc rozrodu	16	12	6	-
	Zarastanie przez drzewa/krzewy	17	10	7	-
	Baza pokarmowa	11	15	8	-

Populacja

Względna liczebność. Maksymalna liczba obserwowanych osobników na 50 m transektu w czasie jednej obserwacji wahała się od 0,5 w Kr*** (woj. podlaskie) i Wł*** (woj. lubelskie) do 6,8 na stanowisku Łąki Z*** – część wschodnia (woj. dolnośląskie) i 7 w Starym L*** (woj. lubelskie). Wartości tego wskaźnika w blisko połowie przypadków (15 z 34 stanowisk) były ocenione jako właściwe FV, w 13 – niezadawalające U1, a 6 – złe U2, w tym na dwóch stanowiskach w Puszczy Białowieskiej, gdzie gatunek wyginął (O*** M*** i Polana B***).

Izolacja przestrzenna. Większość stanowisk nie była izolowana, tj. oddalona po kilkaset metrów od innych znanych miejsc występowania gatunku. Ocenę właściwą FV uzyskało 20 z nich, w przypadku 8 *izolacja przestrzenna* była niezadawalająca U1, a 6 – zła U2.

Siedlisko

Powierzchnia siedliska. Szacowana powierzchnia zasiedlana przez populację gatunku była bardzo zróżnicowana i wynosiła min. 0,15 ha (K*** w woj. podlaskim), a maks. 85 ha (B*** w woj. świętokrzyskim). W zdecydowanej większości przypadków (23 z 34) *powierzchnia* siedliska została określona jako właściwa, w 3 - niezadawalająca U1, 11 – zła U2.

Dostępność miejsc rozrodu. Średnia liczba znalezionych oprzędów larwalnych na 500m² wahała się od 0,75 (D*** w woj. świętokrzyskim) do 11,75 (Ś*** K***, również w woj. świętokrzyskim). Ocenę właściwą FV pod względem tego wskaźnika uzyskała prawie połowa stanowisk (16), niezadawalającą U1 – 12, a złą U2 – 6.

Zarastanie przez drzewa/krzewy. W ponad połowie przypadków (17) wartości tego wskaźnika zostały określone jako właściwe FV, 10 - niezadawalającą U1, a 7 – złe U2 sięgając 70-80% w przypadku nieczynnego stanowiska O*** M*** (woj. podlaskie).

Baza pokarmowa. Zagęszczenie rośliny żywicielskiej tj. czarcikęsu łąkowego na powierzchni 25 m² wahało się od 5-10 we Wł*** (woj. lubelskie) do średnio 89 w Ś*** K*** (woj. świętokrzyskie). Ocena tego wskaźnika wypadła najgorzej i tylko w ok. 1/3 przypadków (11 z 34 stanowisk) była właściwa, 15 - niezadawalająca U1, a tylko 8 – zła U2.

Podsumowanie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów na badanych stanowiskach

Tab. 2a. Parametry i ocena ogólna stanu ochrony na stanowiskach oraz porównanie wyników badań
Zestawienie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów na badanych stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim w latach 2007-2008 i 2014

Lokalizacja stanowiska (obszar Natura 2000 lub województwo)	Stanowisko	Oceny na stanowiskach							
		Populacja		Siedlisko		Perspektywy ochrony		Ocena ogólna	
		2011	2014	2011	2014	2011	2014	2011	2014
PLH180014 Ostoja Jaśliska	***	-	FV	-	FV	-	FV	-	FV

Populacja

Stan populacji na jedynym monitorowanym w bioregionie alpejskim stanowisku (***) został określony jako właściwy FV ze względu na duże liczebności (*izolacja przestrzenna* nie jest znana). Stanowisko nie było badane w roku 2011.

Siedlisko

Stan siedliska na stanowisku w beskidzie Niskim został określony jako właściwy FV ze względu na korzystną ocenę wszystkich wskaźników.

Perspektywy ochrony

Perspektywy zachowania tej populacji są bardzo dobre ze względu na to, że zasiedla znaczny obszar i łąki na stanowisku są wykaszane co zapobiega sukcesji.

Ocena ogólna

Stan ochrony gatunku na stanowisku określono jako właściwy z uwagi na to, że taką ocenę uzyskały wszystkie parametry. Stanowisko było badane po raz pierwszy w roku 2014.

Tab. 2b. Parametry i ocena ogólna stanu ochrony na stanowiskach oraz porównanie wyników badań

Zestawienie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów na badanych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w latach 2007-2008 i 2014

Lp.	Lokalizacja stanowiska (obszar Natura 2000 lub województwo)	Stanowisko	Oceny na stanowiskach							
			Populacja		Siedlisko		Perspektywy ochrony		Ocena ogólna	
			2007-2008	2014	2007-2008	2014	2007-2008	2014	2007-2008	2014
1.	PLH260025 Ostoja Barcza	Ba***	U2	FV	FV	U1	U1	U1	U1	U1
2.	lubelskie	Br*** ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
3.	PLH060013 Ostoja Poleska	C***k	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
4.	PLH020093 Skoroszewskie łąki	C***w ¹	U2	-	U1	-	U2	-	U2	-
5.	świętokrzyskie	Dq***	U1**	U2	U2	U1	U2	U2	U2	U2
6.	podkarpackie	D***-H***	U1	FV	U2	FV	U2	XX	U2	U1
7.	PLH020102 łąki Gór i Pogórza Izerskiego	***Góry Izerskie 1	-	U2	-	FV	-	U1	-	U2
8.	PLH060097 Dolina Dolnej Tanwi	Gl***	-	FV	-	FV	-	U1	-	FV
9.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	G*** N*** ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
10.	podlaskie	G*** G***	-	U1	-	U1	-	U1	-	U1
11.	PLH260002 Łysogóry	Gr***	FV	U1	FV	U1	U1	FV	FV	U1
12.	PLH060013 Ostoja Poleska	Ka***	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
13.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	K*** B***	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
14.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	K*** K***	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
15.	PLH260010 Lasy Suchedniowskie	Ko***	-	FV	-	U1	-	U1	-	U1
16.	lubelskie	K*** G*** ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
17.	PLH200006 Ostoja Knyszyńska	Kr***	-	U2	-	U2	-	U2	-	U2

18.	PLH180017 Horyniec	K***e	U1	U1	U2	U1	U2	U2	U2	U2
19.	PLH060013 Ostoja Poleska	K***n ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
20.	PLH020053 Zagórzycie Łąki	Łąki Z*** – część wschodnia	U1	FV	U1	FV	U1	FV	U1	FV
21.	PLH200006 Ostoja Knyszyńska	Ł***y	-	FV	-	U1	-	U1	-	U1
22.	PLH020102 Łąki Gór i Pogórza Izerskiego	*** - Góry Izerskie 3	-	FV	-	FV	-	U1	-	FV
23.	PLC140001 Puszcza Kampinoska	N***t	-	U2	-	U1	-	FV	-	U2
24.	PLC200004 Puszcza Białowieska	N***j	U1	U2	U2 ³	U1	U1	U1	U2	U2
25.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	N***y	FV	FV	FV	U1	FV	U1	FV	U1
26.	PLC200004 Puszcza Białowieska	O*** M***	U2	U2	U2	U2	U1	U2	U2	U2
27.	PLH020102 Łąki Gór i Pogórza Izerskiego	*** - Góry Izerskie 2	-	FV	-	FV	-	U1	-	FV
28.	PLH180017 Horyniec	Pa***a	U1	U1	U2	U2	U2	U2	U2	U2
29.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	Pł***e ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
30.	PLC200004 Puszcza Białowieska	P*** B***	U2	U2	U2	U2	U1	U2	U2	U2
31.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	Rezerwat B***o I ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
32.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	Rezerwat B***o II ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
33.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	Rezerwat R***z*	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
34.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	Rezerwat R***z I	-	U1	-	U1	-	U1	-	U1
35.	PLH060023 Torfowiska Chełmskie	R***z ¹	FV	-	FV	-	U1	-	FV	-
36.	PLH060013 Ostoja Poleska	S***y ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
37.	PLH260011 Lasy Skarżyskie	S*** K***	-	U2	-	U1	-	XX	-	U2

38.	świętokrzyskie	S*** K***- p***	-	FV	-	FV	-	U2	-	U1
39.	PLH060097 Dolina Dolnej Tanwi	S***y L***	-	FV	-	FV	-	U1	-	FV
40.	PLH060013 Ostoja Poleska	Sz***a ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
41.	PLH180017 Horyniec	Ś***a	U1	U1	U2	U2	U2	U2	U2	U2
42.	PLH260002 Łysogóry	Ś*** K***	U1	FV	U1	U1	U1	U1	U1	U1
43.	PLH060013 Ostoja Poleska	Ta***w	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
44.	PLH060013 Ostoja Poleska	Uroczysko M***	U1	U1	FV	FV	FV	FV	FV	FV
45.	PLH060013 Ostoja Poleska	W***y ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
46.	PLH060013 Ostoja Poleska	W***e ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
47.	PLH060013 Ostoja Poleska	W***n ¹	FV	-	FV	-	FV	-	FV	-
48.	lubelskie	Wł***a	-	U2	-	U2	-	U2	-	U2
49.	podlaskie	Wo***a	-	FV	-	U1	-	U1	-	U1
RAZEM			21FV 9 U1 4 U2	18FV 6 U1 10 U2	23FV 3 U1 8 U2	14FV 14U1 6 U2	20FV 8 U1 6 U2	9FV 14U1 9 U2 2 XX	22FV 3 U1 9 U2	11FV 11U1 12U2

¹ stanowiska monitorowane tylko w pierwszym etapie prac w ramach wypracowywania metodyki monitoringu

² ocena zawyżona; zgodnie ze wskazówkami w przewodniku powinno być U2

³ ocena zaniżona; zgodnie ze wskazówkami w przewodniku powinno być U1

Populacja

Stan populacji na 18 z 34 monitorowanych stanowisk (53%) został określony jako właściwy FV (np. B*** - świętokrzyskie, Cz***k - lubelskie, Or***e - dolnośląskie), na kolejnych 7 (21%) – jako niezadowolający U1 (np. Św***a i Pa***a - podkarpackie, G*** G*** - podlaskie, Gr***a - świętokrzyskie), a w przypadku pozostałych 9 (26%) jako zły U2 (np. S*** K*** – świętokrzyskie, Ni***t - mazowieckie, Kr***y – podlaskie). Oceny niewłaściwe wynikały przede wszystkim z niskiej *względnej liczebności* obserwowanych imagines.

15 stanowisk było badanych po raz pierwszy, a 19 po raz drugi. W odniesieniu do 4 stanowisk monitorowanych powtórnie (Ba***a, D***-H*** - podkarpackie, Łąki Za***e- dolnośląskie, Ś*** K*** - świętokrzyskie) doszło do polepszenia oceny stanu populacji, co w jednym przypadku można wiązać z zabiegami ochrony czynnej polegającymi na usunięciu części podrostu (Ś*** K***). Z kolei na dwóch stanowiska stan populacji uzyskał niższe oceny, co może wynikać ze zbyt intensywnego wykaszania w ramach ochrony czynnej (Gr***a) lub zarastania (No***i). Na 13 stanowiskach (z 19 monitorowanych dwukrotnie) nie odnotowano zmian stanu populacji. Jest między nimi stanowisko Dą***a, dla którego oceny sugerują pogorszenie stanu populacji z U1 na U2; wynika to jednak tylko z zawyżenia oceny parametru w poprzednim etapie prac (oceny wskaźników są identyczne). Na 6 stanowiskach nadal utrzymuje się ocena FV.

Siedlisko

Stan siedliska można określić jako właściwy FV na 14 (41%) stanowiskach (np. Ta***w i Uroczysko Ms***y - lubelskie, Mi***k - dolnośląskie, S*** K*** P*** – świętokrzyskie), niezadawalający U1 – również na 14 (m.in. Ś*** K*** – świętokrzyskie, Rezerwat R***z I – lubelskie, Ni***t – mazowieckie), a zły U2 – na 6 (18%) (np. Św***a - podkarpackie, P*** B*** i Kr***y - podlaskie). Najważniejszym komponentem ocen niewłaściwych są niższe oceny wskaźników *powierzchnia siedliska* oraz *baza pokarmowa*.

Powtórnie badano 19 stanowisk. W przypadku 3 stanowisk oceny są niższe (Ba***a i Gr***a - świętokrzyskie, No***y - lubelskie) niż w czasie poprzednich badań, a w przypadku 4 wyższe (Dą***a - świętokrzyskie, Dą***a-Ho***c i Kr***e - podkarpackie, Łąki Za***e - dolnośląskie). O pogorszeniu stanu siedliska decydowały wskaźniki „zarastanie przez drzewa/krzewy” (Ba***a) i „baza pokarmowa” (Gr***a, No***y). Natomiast polepszenie stanu siedlisk wynikało z ograniczenia zarastania przez drzewa i krzewy. Na 12 stanowiskach oceny stanu siedliska nie uległy zmianie. Jest wśród nich stanowisko No***i (podlaskie), dla którego oceny sugerują poprawę stanu siedliska z U2 na U1; wynika to jednak tylko z zaniżenia oceny parametru w poprzednim etapie prac. Na 6 stanowiskach utrzymał się stan FV.

Należy też podkreślić, że różnice w ocenach siedliska w roku 2007 i 2014 roku mogą wynikać także ze zmiany w liczbie wskaźników. Zgodnie z przewodnikiem monitoringu w 2014 roku badano o jeden wskaźnik więcej (dostępność miejsc rozrodu).

Perspektywy ochrony

Tylko na 9 z 34 (26,5%) stanowisk zostały określone jako dobre FV (np. Uroczysko Ms***y i Ta***w, Rezerwat Br***o I i II i Ko***a K*** – lubelskie), w przypadku 14 stanowisk ocena była niezadawalająca U1 (np. Ś*** K*** - świętokrzyskie, Rezerwat Ro***z i No***y - lubelskie), a 9 - zła U2 (np. Św***a - podkarpackie, S*** K*** P*** - świętokrzyskie, Pa***a - podkarpackie). Dla 2 stanowisk perspektywy zostały określone jako nieznane XX. Niekorzystne rokowania związane są głównie z obserwowanymi zmianami sukcesyjnymi siedlisk, a w niektórych przypadkach z wprowadzeniem nieodpowiedniego użytkowania oraz zmianami stosunków wodnych.

Powtórnie badano 19 stanowisk. W przypadku 3 stanowisk (w tym O***a M*** i P*** B*** w Puszczy Białowieskiej oraz No***n w woj. lubelskim) perspektywy pogorszyły się w porównaniu z poprzednią oceną. W przypadku No***n związane to jest ze zbyt intensywnym koszeniem, natomiast na 2 stanowiskach w P. Białowieskiej gatunek wyginął. Perspektywy oceniono lepiej niż poprzednio dla 2 stanowisk (Gr***a w woj. świętokrzyskim i Łąki Za***e w woj. dolnośląskim). Na obu stanowiskach prowadzone są działania z zakresu ochrony czynnej (wykaszenie). W przypadku stanowiska Dą***a-Ho***c (podkarpackie) perspektywy oceniono aktualnie jako nieznane (XX), a poprzednio jako złe. Aktualna ocena wynika z tego, że łąka dopiero od 2012 roku jest koszona zgodnie z pakietem dla łąk trzęślicowych w programie rolno-środowiskowym i obecnie nie jest możliwe określenie jak to działanie wpłynie w perspektywie 10-15 lat na populację przeplatki. Na 13 stanowiskach ocena perspektyw nie uległa zmianie, przy czym na 6 utrzymała się ocena FV.

Ocena ogólna

W przypadku 11 stanowisk (ok. 1/3) ocena ogólna została określona jako właściwa FV (m.in. Uroczysko M***y, S***y L***c i Ta***w - lubelskie, Gr***a – świętokrzyskie), 11 - niezadawalająca U1 (np. Rezerwat Ro***z I i No***y - lubelskie, Ko***e - świętokrzyskie), a 12 - zła U2 (np. Wl***a – lubelskie, Św***a – podkarpackie, O***a M***e – podlaskie). Trudno wyróżnić parametr, który miał decydujący wpływ na ocenę ogólną. Generalnie, najwięcej ocen FV (52%) miał stan populacji, a najmniej - perspektywy ochrony (26,5%). Ale jeśli chodzi o oceny U2, to ich udział był taki sam w przypadku obu tych parametrów (26,5%). Z

kolei stan siedlisk miał najmniej ocen U2 (17,5%). W przypadku 19 stanowisk badanych w obu etapach prac ocena ogólna nie uległa zmianie na 15 stanowiskach, przy czym ocena FV utrzymała się na 6 stanowiskach, a ocena U2 - na 7 stanowiskach. Na dwóch stanowiskach aktualne oceny ogólne są gorsze niż poprzednio (Gr***a – świętokrzyskie i No***y - lubelskie) i również w przypadku dwóch lepsze niż w poprzednim badaniu (D***a-H***c – podkarpackie i Łąki Za***e - dolnośląskie). Poprawa stanu ochrony wiąże się w obu przypadkach z poprawą stanu populacji i siedliska. Natomiast pogorszenie stanu ochrony wynika z przede wszystkim z pogorszenia się stanu siedlisk, a w przypadku stanowiska Grabowa – także nieznacznie niższej liczebności.

Podsumowanie i porównanie ocen stanu ochrony gatunku, w tym jego parametrów w obszarach Natura 2000

Tab. 3a. Parametry i ocena ogólna stanu ochrony na obszarach N2000 i porównanie wyników badań
Zestawienie ocen parametrów stanu ochrony gatunku na badanych obszarach N2000 w regionie biogeograficznym alpejskim w latach 2007-2008 i 2014

Obszar N2000 (liczba stanowisk)	Oceny dla obszarów N2000							
	Populacja		Siedlisko		Perspektywy ochrony		Ocena ogólna	
	2007-2008	2014	2007-2008	2014	2007-2008	2014	2007-2008	2014
PLH180014 Ostoja Jaślicka	-	FV	-	FV	-	FV	-	FV

Na terenie Beskidu Niskiego znane jest tylko jedno stanowisko i w związku z tym wszystkie oceny tego stanowiska przedstawione w rozdziale 3B należy traktować jako oceny dla całego obszaru N2000.

Tab. 3b. Parametry i ocena ogólna stanu ochrony na obszarach N2000 i porównanie wyników badań
Zestawienie ocen parametrów stanu ochrony gatunku na badanych obszarach N2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w latach 2007-2008 i 2014

Obszar N2000 (liczba stanowisk)	Oceny dla obszarów N2000							
	Populacja		Siedlisko		Perspektywy ochrony		Ocena ogólna	
	2007-2008	2014	2007-2008	2014	2007-2008	2014	2007-2008	2014
PLC140001 Puszcza Kampinowska	-	U2	-	U1	-	FV	-	U1
PLC200004 Puszcza Białowieska	U2	U2	U2	U2	U1	XX	U2	U2
PLH020053 Zagórzyckie Łąki	-	U1	-	U1	-	XX	-	U1
PLH020093 Skoroszowskie Łąki	XX	-	XX	-	XX	-	XX	-
PLH020102 Łąki Gór i Pogórza Izerskiego	-	FV	-	FV	-	U1	-	FV
PLH060013 Ostoja Poleska	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
PLH060023 Torfowiska Chełmskie	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
PLH060097 Dolina Dolnej Tanwi	-	FV	-	FV	-	U1	-	FV
PL180014 Ostoja Jaślicka	-	FV	-	FV	-	FV	-	FV
PLH180017 Horyniec	XX	U1	U2	U2	U2	U2	U2	U2
PLH200006 Ostoja Knyszyńska	-	U1	-	U1	-	U1	-	U1
PLH260002 Łysogóry	U1	FV	U1	FV	U1	FV	U1	FV
PLH260010 Lasy Suchedniowskie	-	FV	-	U1	-	U1	-	U1
PLH260011 Lasy Skarżyskie	-	U2	-	U1	-	FV	-	U2
PLH260025 Ostoja Barcza	XX	FV	XX	U1	XX	U1	XX	U1
Suma ocen	2 FV 1 U1 1 U2 4 XX	8 FV 3 U1 2 U2 1 XX	2 FV 1 U1 2 U2 3 XX	6 FV 6 U1 1 U2 1 XX	2 FV 2 U1 1 U2 3 XX	6 FV 5 U1 1 U2 2 XX	2 FV 1 U1 2 U2 3 XX	6 FV 5 U1 2 U2 1 XX

Monitorowane stanowiska przeplatki aurinii znajdowały się w obrębie 15 obszarów N2000. Najwięcej stanowisk było zlokalizowanych w Ostoi Poleskiej i Torfowiskach Chełmskich (po 4). Na terenie 3 obszarów (Puszcza Białowieska, Horyniec, Łąki Gór i Pogórza Izerskiego) zlokalizowane były po 3 stanowiska, na terenie kolejnych 3 po 2, a na pozostałych 7 po jednym. Ze względu na reprezentatywność stanowisk dla populacji gatunku w tych obszarach, oceniono poszczególne parametry w przypadku wszystkich obszarów za wyjątkiem Skoroszowskich Łąg, gdzie gatunek wyginął na jedynym monitorowanym stanowisku. W przypadku 6 obszarów stan gatunku oceniono jako właściwy FV, 5 – niezadawalający U1, dwóch (Horyniec i Lasy Skarżyskie) – zły U2 i jednego (Puszcza Białowieska) – nieznaną (XX). Za oceny niewłaściwe (U1 i U2) odpowiadały w największym stopniu oceny stanu siedlisk.

W przypadku 6 obszarów ocenionych w obu etapach prac oceny nie uległy zmianie dla 4 obszarów (Puszcza Białowieska, Ostoja Poleska, Torfowiska Chełmskie i Horyniec). W przypadku obszaru Łysogóry stan ochrony poprawił się z U1 na FV, o czym zdecydowały lepsze oceny wszystkich parametrów. Należy podkreślić, że do oceny sytuacji gatunku w obszarze wykorzystano dodatkowe dane (z monitoringu ŚPN na dodatkowych trzech stanowiskach w obszarze). Poprawę sytuacji gatunku (wykrytego po raz pierwszy w obszarze w 2006 r.) można wiązać ze stosowaniem zabiegów ochronnych. W przypadku obszaru Ostoja Barcza w poprzednim etapie prac nie określono stanu ochrony (XX), a w obecnym oceniono go jako niezadawalający z uwagi na niezadawalający stan siedlisk (zarastanie).

Oddziaływania i zagrożenia

Tab. 4a. Oddziaływania na stanowiskach i porównanie wyników badań (1)

Podsumowanie aktualnych oddziaływań dla gatunku na badanych stanowiskach dla regionu biogeograficznego alpejskiego i porównanie z latami 2007-2008; *stanowisko monitorowane po raz pierwszy

Kod	Oddziaływanie	łącznie liczba monitorowanych stanowisk	Wpływ pozytywny (liczba stanowisk)			Wpływ neutralny (liczba stanowisk)			Wpływ negatywny (liczba stanowisk)			Czy oddziaływanie było stwierdzone w poprzednich badaniach tak- podać liczbę/nie
			A	B	C	A	B	C	A	B	C	
A03	koszenie ścinanie trawy	1		1								nie*

W przypadku jedyne monitorowanego w bioregionie alpejskim stanowiska (Źródlika Jasiołki) jedynym obserwowanym oddziaływaniem było koszenie, a jego wpływ określono jako pozytywny.

Tab. 4b. Oddziaływania na stanowiskach i porównanie wyników badań (34)

Podsumowanie aktualnych oddziaływań dla gatunku na badanych stanowiskach dla regionu biogeograficznego kontynentalnego i porównanie z latami 2007-2008

Kod	Oddziaływanie	łącznie liczba monitorowanych stanowisk	Wpływ pozytywny (liczba stanowisk)			Wpływ neutralny (liczba stanowisk)			Wpływ negatywny (liczba stanowisk)			Czy oddziaływanie było stwierdzone w poprzednich badaniach tak- podać liczbę/nie
			A	B	C	A	B	C	A	B	C	
A02	zmiana sposobu uprawy	34							2			7
A03	koszenie / ścinanie trawy	34	1	6					2	1		10
A03.01	intensywne koszenie lub intensyfikacja	34							1			nie
A03.02	nieintensywne koszenie	34	1		1		1					nie
A03.03	zaniechanie / brak koszenia	34							6	1		nie
A06.01	uprawy roczne na potrzeby produkcji żywności	34								1		nie
A08	Nawożenie /nawozy sztuczne/	34							1			nie
A10.01	usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej	34		1								2
B01	zalesianie terenów otwartych	34								1		nie

B02.02	wycinka lasu	34								1		1
D01.02	drogi, autostrady	34				1	1			1	1	1
F03.02.01	kolekcjonowanie (owadów, gadów, płazów...)	34							1	1		1
I01	nierodzące gatunki zaborcze	34							3			3
J02	spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	34							2			2
J02.01	Zасыpywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	34							1			7
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	34							11	6	3	26
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	34							1			nie
L10	inne naturalne katastrofy	34								1		nie
M01.02	susze i zmniejszenie opadów	34							1			nie

Najwięcej negatywnych oddziaływań związanych było z sukcesją, będącą efektem zaniechania użytkowania. To oddziaływanie stwierdzone zostało na 20 stanowiskach, przy czym na 11 określono je jako silne. W poprzednim etapie prac stwierdzono je na 26 stanowiskach. Na 7 stanowiskach stwierdzono zaniechanie koszenia, oceniane jako negatywne oddziaływanie, W poprzednim etapie prac nie wykazywano takiego oddziaływania. Na 10 stanowiskach stwierdzono koszenie, którego wpływ oceniono pozytywnie w przypadku 7 stanowisk, a negatywnie w przypadku 3 stanowisk (zbyt intensywne). Pozostałe oddziaływania stwierdzane były na pojedynczych (1-3) stanowiskach. Zwracano uwagę m.in. na nierodzące gatunki zaborcze, zmiany stosunków wodnych, rozwój infrastruktury drogowej, kolekcjonerstwo, zalesianie terenów otwartych. 9 rodzajów oddziaływań nie notowano w poprzednim etapie prac. Porównanie oddziaływań z poprzedniego i aktualnego etapu utrudnia fakt, że z jednej strony w obecnym etapie prac zrezygnowano z monitoringu 14 stanowisk, które wcześniej badano na potrzeby wypracowania metodyki monitoringu, a z drugiej – włączono do monitoringu nowe stanowiska.

Tab. 5a. Zagrożenia na stanowiskach i porównanie wyników badań (1) Podsumowanie przewidywanych zagrożeń dla gatunku na badanych stanowiskach dla regionu biogeograficznego alpejskiego i porównanie z latami 2007-2008; *stanowisko monitorowane po raz pierwszy

Kod	Zagrożenie	Łącznie liczba monitorowanych stanowisk	Wpływ (liczba stanowisk)			Czy zagrożenie było przewidywane w poprzednich badaniach tak-podać liczbę/nie
			A	B	C	
A04	wypas	1			X1	nie*
G02.08	Kempingi i karawangi	1			1	nie*
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	1		1		nie*

W przypadku jedyne monitorowanego w bioregionie alpejskim stanowiska potencjalne zagrożenia związane są z ewentualnym wypasem, polem namiotowym, które wraz z niezbędną infrastrukturą sanitarną znajduje się w południowo-wschodniej części stanowiska oraz zarastaniem nieużytkowanych fragmentów.

Tab. 5b. Zagrożenia na stanowiskach i porównanie wyników badań (34) Podsumowanie przewidywanych zagrożeń dla gatunku na badanych stanowiskach dla regionu biogeograficznego kontynentalnego i porównanie z latami 2007-2008

Kod	Zagrożenie	Łącznie liczba monitorowanych stanowisk	Wpływ (liczba stanowisk)			Czy zagrożenie było przewidywane w poprzednich badaniach <i>tak-podać liczbę/nie</i>
			A	B	C	
A02	zmiana sposobu uprawy	34	3	2		1
A03	koszenie / ścinanie trawy	34	1			5
A03.01	intensywne koszenie lub intensyfikacja	34	3	1		nie
A03.03	zaniechanie / brak koszenia	34	4			nie
A04	wypas	34		1		nie
B02.02	wycinka lasu	34		1		nie
B02.03	usuwanie podszytu	34		1		nie
D01.02	drogi, autostrady	34	1	2		4
E03	odpady, ścieki	34		1		nie
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	34		1		nie
F03.02.01	kolekcjonowanie (owadów, gadów, płazów...)	34	1	1		nie
G02.08	kempingi i karawangi	34			1	nie
I01	nierodzące gatunki zaborcze	34	2			nie
J01.01	wypalanie	34		1		nie
J02.05	modyfikacja funkcjonowania wód - ogólnie	34	1			nie
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	34	11	4		18
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	34	1	2	1	nie

Wśród najczęściej wymienianych przez ekspertów lokalnych zagrożeń znalazły się przede wszystkim zmiany siedliskowe będące skutkiem ewolucji biocenotycznej/zaniechania koszenia. Rzadziej zwracano uwagę na potencjalne niebezpieczeństwa związane z intensywnym koszeniem, zmianą sposobu uprawy, nierodzimi gatunkami zaborczymi, budową dróg i autostrad. Porównania z latami 2007-2008. są trudne ze względu na inną pulę stanowisk, na których prowadzono obserwacje. Nie ma jednak wątpliwości, że ewolucja biocenotyczna była również wcześniej głównym zagrożeniem.

Informacja o gatunkach obcych

Tab. 6. Gatunki obce

Zestawienie informacji o gatunkach obcych, stwierdzonych w trakcie monitoringu gatunku

Obszar N2000	Stanowisko	Obserwowane gatunki obce (lista gatunków)	
		Wyniki poprzednich badań	Wyniki obecnych badań
PLH020102 łąki Gór i Pogórza Izerskiego	*** - Góry Izerskie 1	-	nawłoc późna <i>Solidago gigantea</i> Aiton, łubin trwały <i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.
PLH020053 Zagórzyckie łąki	łąki Za***e – część wschodnia	-	nawłoc późna <i>Solidago gigantea</i> Aiton
PLH200006 Ostoja Knyszyńska	Ło***y	-	nawłoc kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> L.
PLH020102 łąki Gór i Pogórza Izerskiego	*** - Góry Izerskie 3	-	nawłoc kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> L.
PLH260011 Lasy Skarżyskie	S***o K***	-	nawłoc kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> L.
-	S***o Ks***-P***	-	nawłoc kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> L.
-	Wł***a	-	nawłoc kanadyjska <i>Solidago canadensis</i> L.

Ocena zastosowanej metodyki monitoringu i ewentualne propozycje zmian wraz z uzasadnieniem – na podstawie badań prowadzonych w danym etapie.

Zastosowana metodyka ogólnie wydaje się być odpowiednia. Zastanowić się można jedynie, czy wskaźnik *dostępność miejsc rozrodu* nie powinien być traktowany jako wskaźnik populacyjny pod nazwą *liczba oprzędów*. Pojawia się również wątpliwość, czy szacowanie *powierzchni siedliska* nie powinno odnosić się wyłącznie do powierzchni porośniętej czarcikęsem.

Propozycje działań ochronnych oraz wnioski dotyczące skuteczności dotychczas wykonywanych zabiegów

Na niektórych stanowiskach przeprowadzono ostatnio na mniejszą lub większą skalę usuwanie drzew i krzewów, ale wpływ tych zabiegów jest na chwilę obecną trudny do określenia. Podobne działania proponowane są lokalnie w ramach planów zadań ochronnych dla niektórych obszarów N2000. W przypadku stanowiska Źródlika Jasiołki rokrocznie prowadzone jest koszenie rozległych łąk na znacznym obszarze stanowiska, które zapobiega sukcesji ekologicznej, ale nie jest związane z ochroną tego konkretnie gatunku motyla. Wykazane są też niektóre inne stanowiska i pojawiają się wątpliwości, czy nie jest to miejscami użytkowanie zbyt intensywne. Ogólnie eksperci zwracają uwagę na potrzebę dopasowania terminów i powierzchni koszenia do biologii przeplatki aurinii. Koszenie powinno być wysokie, późne i dotyczyć rotacyjnie fragmentów stanowisk – optymalnie z wyłączeniem miejsc gdzie znajdują się oprzędy.

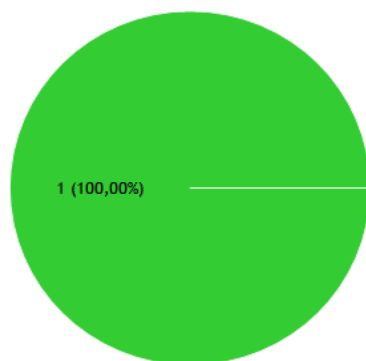

Syntetyczne podsumowanie wyników dla gatunku

Poniższe wykresy przedstawiają dla poszczególnych parametrów udział stanowisk ocenionych jako FV – stan właściwy (zielony kolor), U1 – stan niewłaściwy (żółty), U2 – stan zły (czerwony), XX – nieznan (szary).

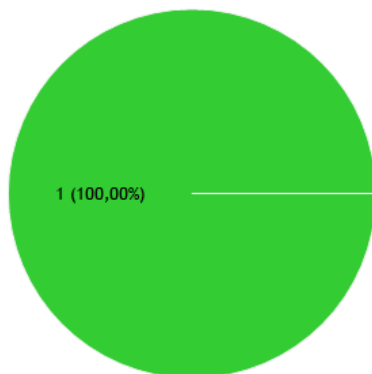
Region alpejski

Populacja 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

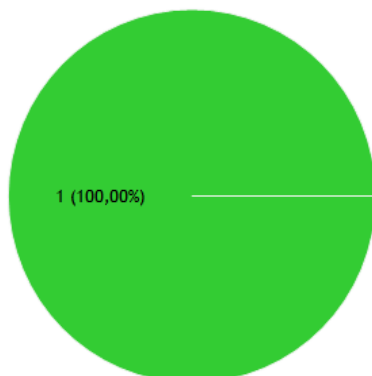
Siedlisko 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

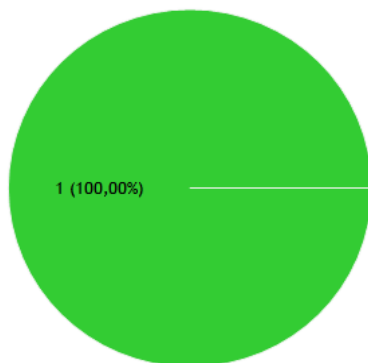

Perspektywy ochrony 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadawalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

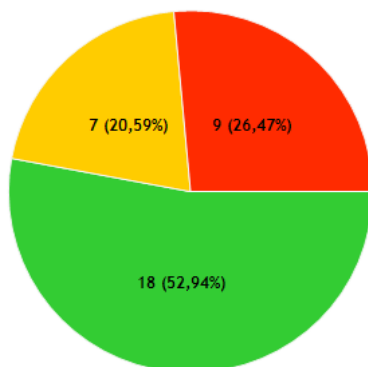
Ocena ogólna 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadawalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

Region kontynentalny

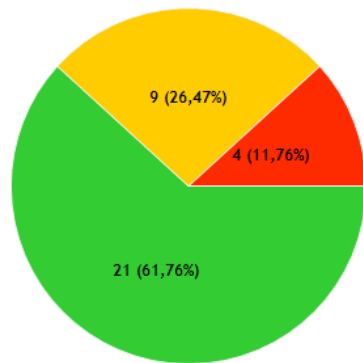
Populacja 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1– stan niezadawalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

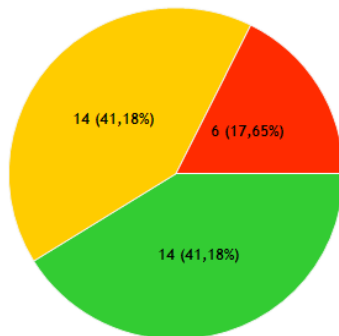

Populacja 2007-2008

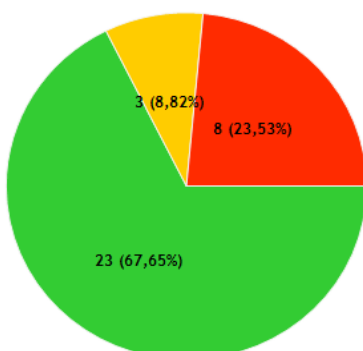
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadawalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Siedlisko 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadawalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

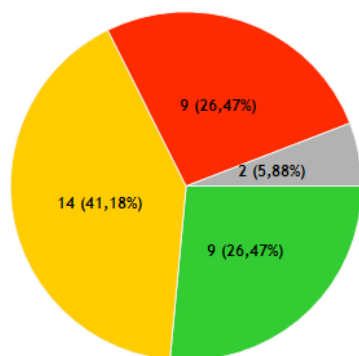
Siedlisko 2007-2008

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadawalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

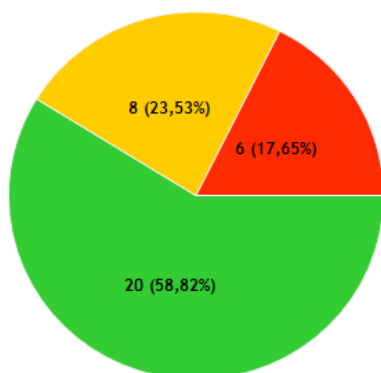

Perspektywy ochrony 2014

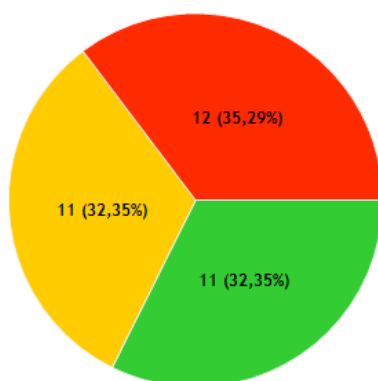
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

Perspektywy ochrony 2007-2008

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

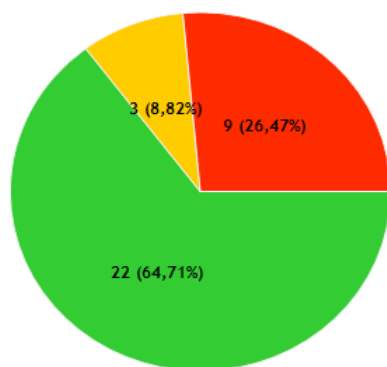
Ocena ogólna 2014

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

Ocena ogólna 2007-2008

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

Monitoring gatunku w 2014 r. przeprowadzono na 35 stanowiskach w Polsce, z których 34 znajdowały się w regionie biogeograficznym kontynentalnym, a tylko jedno w alpejskim. W porównaniu z latami 2007-2008 sieć monitoringu uzupełniono o 14 stanowisk. Zrezygnowano natomiast z 14 lokalizacji w woj. lubelskim, na których obserwacje w latach 2007-2008 z założenia służyły jedynie opracowaniu metodyki monitoringu jak również z jednego stanowiska na Dolnym Śląsku, na którym gatunek wyginął.

Region alpejski

Populacja

Stan populacji na jedynym monitorowanym w bioregionie alpejskim stanowisku został określony jako właściwy FV ze względu na duże liczebności (*izolacja przestrzenna* nie jest znana). Stanowisko nie było badane w roku 2011.

Siedlisko

Stan siedliska na stanowisku Źródlika Jasiołki został określony jako właściwy FV ze względu na korzystną ocenę wszystkich wskaźników.

Perspektywy ochrony

Perspektywy zachowania tej populacji są bardzo dobre ze względu na to, że zasiedla znaczny obszar i łąki na stanowisku są wykaszane co zapobiega sukcesji.

Ocena ogólna

Stan ochrony gatunku na stanowisku określono jako właściwy z uwagi na to, że taką ocenę uzyskały wszystkie parametry. Stanowisko było badane po raz pierwszy w roku 2014.

Region kontynentalny

Populacja

Wśród 34 monitorowanych w 2014 r. stanowisk przeplatki aurinii stan populacji na 18 z nich monitorowanych stanowisk (53%) został określony jako właściwy FV (np. Ba***a - świętokrzyskie, Cz***k - lubelskie, Or***e - dolnośląskie), na kolejnych 79 (21%) – jako niezadowolający U1 (np. Św***a i Pa***a - podkarpackie, G*** G*** - podlaskie, Gr***a - świętokrzyskie), a w przypadku pozostałych 9 (26%) jako zły U2 (np. S***o K*** – świętokrzyskie, Ni***t - mazowieckie, Kr***y – podlaskie). Oceny niewłaściwe wynikały przede wszystkim z niskiej *względnej liczebności* obserwowanych imagines.

Powtórnie badano 19 stanowisk. W odniesieniu do 4 stanowisk monitorowanych powtórnie (Ba***a, Dą***a-H*** - podkarpackie, Łąki Za***e- dolnośląskie, Ś*** K*** - świętokrzyskie) doszło do polepszenia oceny stanu populacji, co w jednym przypadku można wiązać z zabiegami ochrony czynnej polegającymi na usunięciu części podrostu (Ś*** K***). Z kolei na dwóch stanowiska stan populacji uzyskał niższe oceny, co może wynikać ze zbyt intensywnego wykaszania w ramach ochrony czynnej (Gr***a) lub zarastania (No***i). Na 13 stanowiskach (z 19 monitorowanych dwukrotnie) nie odnotowano zmian stanu populacji. Jest między nimi stanowisko Dą***a, dla którego oceny sugerują pogorszenie stanu populacji z U1 na U2; wynika to jednak tylko z zawyżenia oceny parametru w poprzednim etapie prac (oceny wskaźników są identyczne). Na 6 stanowiskach nadal utrzymuje się ocena FV. Ogólny bilans zmian jest w przybliżeniu „zerowy”.

Siedlisko

Wśród 34 monitorowanych w 2014 r. stanowisk przeplatki aurinii stan siedliska można określić jako właściwy FV na 14 z nich (41% np. Ta***w i Uroczysko Ms***y - lubelskie, Mi***k - dolnośląskie, S*** K*** P*** – świętokrzyskie), niezadowolający U1 – 14 (41% m.in. Ś*** K*** – świętokrzyskie, Rezerwat Ro***z I – lubelskie, Ni***t – mazowieckie), a zły U2 – 6 (18% np. Św***a - podkarpackie, P*** B*** i Kr***y - podlaskie). Najważniejszym komponentem ocen niewłaściwych są niższe oceny wskaźników *powierzchnia siedliska oraz baza pokarmowa*.

Powtórnie badano 19 stanowisk. W przypadku 3 stanowisk oceny są niższe (Ba***a i Gr***a - świętokrzyskie, No***y - lubelskie) niż w czasie poprzednich badań, a w przypadku 4 wyższe (Dą***a - świętokrzyskie, Dą***a-H*** i Kr***e - podkarpackie, Łąki Z***e - dolnośląskie). O pogorszeniu stanu siedliska decydowały wskaźniki „zarastanie przez drzewa/krzewy” (Ba***a) i „baza pokarmowa” (Gr***a, No***y). Natomiast polepszenie stanu siedlisk wynikało z ograniczenia zarastania przez drzewa i krzewy. Na 12 stanowiskach oceny stanu siedliska nie uległy zmianie. Jest wśród nich stanowisko No***i (podlaskie), dla którego oceny sugerują poprawę stanu siedliska z U2 na U1; wynika to jednak tylko z zniżenia oceny parametru w poprzednim etapie prac Na 6 stanowiskach utrzymał się stan FV. Ogólny bilans zmian jest w przybliżeniu „zerowy”. Należy też podkreślić, że różnice w ocenach siedliska w roku 2007 i 2014 roku mogą wynikać także ze zmiany w liczbie wskaźników. Zgodnie z przewodnikiem monitoringu w 2014 roku badano o jeden wskaźnik więcej (dostępność miejsc rozrodu).

Perspektywy ochrony

Tylko na 9 z 34 (26,5%) stanowisk zostały określone jako dobre FV (np. Uroczysko Ms***y i Ta***w, Rezerwat Br***o I i II oraz Ko***a K***a – lubelskie), w przypadku 14 stanowisk ocena była niezadowolająca U1 (np. Ś*** K*** - świętokrzyskie, Rezerwat Ro***z i No***y - lubelskie), a 9 - zła U2 (np. Św***a - podkarpackie, S*** K*** P*** - świętokrzyskie, Pa***a - podkarpackie). Dla 2 stanowisk

perspektywy zostały określone jako nieznane XX. Niekorzystne rokowania związane są głównie z obserwowanymi zmianami sukcesyjnymi siedlisk, a w niektórych przypadkach z wprowadzeniem nieodpowiedniego użytkowania oraz zmianami stosunków wodnych.

Powtórnie badano 19 stanowisk. W przypadku 3 stanowisk (w tym O*** M*** i P*** B*** w Puszczy Białowieskiej oraz No***n w woj. lubelskim) perspektywy pogorszyły się w porównaniu z poprzednią oceną. W przypadku No***n związane to jest ze zbyt intensywnym koszeniem, natomiast na 2 stanowiskach w P. Białowieskiej gatunek wyginął. Perspektywy oceniono lepiej niż poprzednio dla 2 stanowisk (Gr***a w woj. świętokrzyskim i łąki Za***e w woj. dolnośląskim). Poprawa wynika m.in. ze stwierdzenia licznej populacji dającej możliwość trwania na stanowiskach w dłuższej perspektywie czasowej. W przypadku stanowiska Dą***a-H*** (podkarpackie) perspektywy oceniono aktualnie jako nieznane (XX), a poprzednio jako złe. Aktualna ocena wynika z tego, że łąka dopiero od 2012 roku jest koszona zgodnie z pakietem dla łąk trzęślicowych w programie rolno-środowiskowym i obecnie nie jest możliwe określenie jak to działanie wpłynie w perspektywie 10-15 lat na populację przeplatki. Na 13 stanowiskach ocena perspektyw nie uległa zmianie, przy czym na 6 utrzymała się ocena FV.

Ocena ogólna

W przypadku 11 z 34 stanowisk (ok. 1/3) ocena ogólna została określona jako właściwa FV (m.in. Uroczysko Ms***y, S*** L*** i Ta***w - lubelskie, Gr***a – świętokrzyskie), 11 - niezadowolająca U1 (np. Rezerwat Ro***z I i No***y - lubelskie, Ko***e - świętokrzyskie), a 12 - zła U2 (np. Wł***a – lubelskie, Św***a – podkarpackie, O*** M*** – podlaskie). Trudno wyróżnić parametr, który miał decydujący wpływ na ocenę ogólną. Generalnie, najwięcej ocen FV (52%) miał stan populacji, a najmniej - perspektywy ochrony (26,5%). Ale jeśli chodzi o oceny U2, to ich udział był taki sam w przypadku obu tych parametrów (26,5%). Z kolei stan siedlisk miał najmniej ocen U2 (17,5%).

W przypadku 19 stanowisk badanych w obu etapach prac ocena ogólna nie uległa zmianie na 15 stanowiskach, przy czym ocena FV utrzymała się na 6 stanowiskach, a ocena U2 - na 7 stanowiskach. Na dwóch stanowiskach aktualne oceny ogólne są gorsze niż poprzednio (Gr***a – świętokrzyskie i No***y - lubelskie) i również w przypadku dwóch lepsze niż w poprzednim badaniu (Dą***a-H*** – podkarpackie i łąki Z***e - dolnośląskie). Poprawa stanu ochrony wiąże się w obu przypadkach z poprawą stanu populacji i siedliska. Natomiast pogorszenie stanu ochrony wynika z przede wszystkim z pogorszenia się stanu siedlisk, a w przypadku stanowiska Gr***a – także stanu populacji.